

March 2003

ผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนโดยเน้นวิธีคิดแบบสามัญลักษณ์ต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาธรรมวิทยาและความพึงพอใจของนิสิตระดับปริญญาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา ๒๕๔๕

อมรา รอดดารา

Follow this and additional works at: <https://digital.car.chula.ac.th/educujournal>

Part of the [Education Commons](#)

Recommended Citation

รอดดารา, อมรา (2003) "ผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนโดยเน้นวิธีคิดแบบสามัญลักษณ์ต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาธรรมวิทยาและความพึงพอใจของนิสิตระดับปริญญาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา ๒๕๔๕," *Journal of Education Studies*: Vol. 31: Iss. 3, Article 9.

DOI: 10.58837/CHULA.EDUCU.31.3.9

Available at: <https://digital.car.chula.ac.th/educujournal/vol31/iss3/9>

This Article is brought to you for free and open access by the Chulalongkorn Journal Online (CUJO) at Chula Digital Collections. It has been accepted for inclusion in Journal of Education Studies by an authorized editor of Chula Digital Collections. For more information, please contact ChulaDC@car.chula.ac.th.

ผลของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นวิธีคิดแบบสามัญ ลักษณะต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาธรรมวิทยาและความ พึงพอใจของนิสิตระดับปริญญาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา ๒๕๔๕*

อมรา รอดดารา

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนรายวิชา ๒๗๐๑๒๗๒ ธรรมวิทยา โดยนำพุทธวิธีในการสอนมาใช้ควบคู่กับการสอนตามปกติ พุทธวิธีการสอนดังกล่าวได้แก่ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นวิธีคิดแบบสามัญลักษณะ ซึ่งเป็นวิธีคิดแบบหนึ่งในวิธีคิดแบบโยนิโสมนสิการ หมายถึง วิธีคิดที่รู้เท่าทันความเป็นไปของสภาวะการณ์ต่างๆ ว่าเกิดขึ้นโดยเหตุปัจจัยและอาจจะมี การเปลี่ยนแปลงดับสลายได้เป็นวิธีคิดที่สอดคล้องกับความจริงตามธรรมชาติ ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ในองค์ธรรมอื่น ๆ เพิ่มมากขึ้น สามารถนำแนวคิดดังกล่าว ไปประยุกต์ใช้ได้อย่างกว้างขวาง และช่วยส่งเสริมสัมฤทธิ์ผลในการเรียนรู้ให้สูงขึ้น การรวบรวมข้อมูลใช้แบบทดสอบและแบบสำรวจความพึงพอใจของผู้เรียน แล้วนำ ข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ t -test ผลการวิจัยพบว่า ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรวมทั้งแนวคิดเรื่องสามัญ ลักษณะสูงขึ้นและมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นวิธีคิด แบบสามัญลักษณะ

* งานวิจัยนี้ได้รับการสนับสนุนโดยเงินทุนเพื่อการวิจัยคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ. ๒๕๔๕ และได้รับการอนุเคราะห์ให้คำปรึกษาจาก รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริเดช สุชีวะ ภาควิชาวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ความสำคัญและความเป็นมาของ ปัญหา

ความมุ่งหมายประการสำคัญในการจัดการเรียนการสอนวิชาต่าง ๆ คือ ความพยายามที่จะให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจ มีเจตคติที่ถูกต้อง รวมทั้งสามารถนำความรู้จากการศึกษาอบรมไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตได้ ซึ่งนับว่าเป็นเป้าหมายที่สำคัญที่สุด วิชาธรรมวิทยา เป็นวิชาที่มีเนื้อหาสาระมาจากพระพุทธศาสนา ประกอบด้วยหลักธรรมหลายหลากที่สามารถใช้เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจและนำไปใช้ในการดำเนินชีวิตได้โดยตรง อย่างไรก็ตาม มีข้อน่าสังเกตว่าพุทธศาสนิกชน และผู้ศึกษาธรรมะจำนวนมากมักจะได้รับประโยชน์ในการศึกษาอบรมเพียงแค่ว่ามีความรู้ความเข้าใจแต่ยังไม่สามารถนำธรรมะไปใช้ได้จริง เพราะขาดแนวคิดที่เป็นหลักสำหรับระบียบัยยังจิตใจตนเอง คิดไม่เป็น หาทองออกไม่ได้ เมื่อประสบกับความทุกข์ ความผิดหวัง ความสูญเสียอันเป็นธรรมดาของชีวิต ก็ไม่สามารถทำให้ยอมรับสภาพนั้นได้ คิดแก้ไขหาทองออกไม่ได้ สร้างความกดดันบีบคั้นให้กับตนเองและบุคคลที่เกี่ยวข้อง ความรู้ต่าง ๆ ที่เล่าเรียนมาจึงไม่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการดำเนินชีวิตได้อย่างแท้จริง

จากการศึกษาปัญหาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนวิชาด้านพระพุทธศาสนา ที่ไม่บรรลุเป้าหมายในชั้นการนำไปใช้ดังกล่าวนี้ พบว่ามีสาเหตุที่สำคัญหลายประการ โดยเฉพาะในด้านวิธีการสอนที่ไม่น่าสนใจ ขาดการส่งเสริมทักษะในการคิดวิเคราะห์ และการ

ปลูกฝังหลักการที่เป็นองค์ธรรมสำคัญ ๆ เพื่อให้ผู้เรียนได้ตระหนักและยึดมั่นไว้เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต

เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนวิชาธรรมวิทยาให้ไปสู่เป้าหมายดังกล่าว ผู้วิจัยจึงได้นำพุทธวิธีการสอนมาใช้ควบคู่กับการสอนตามปกติ โดยเลือกพุทธวิธีสอนที่ส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์ที่เรียกว่าวิธีคิดแบบสามัญลักษณ์มาจัดกิจกรรมการเรียนการสอน วิธีคิดแบบสามัญลักษณ์ หรือไตรลักษณ์นี้ เป็นส่วนหนึ่งของวิธีคิดแบบโยนิโสมนสิการ เป็นวิธีคิดที่พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตโต) อธิบายว่า เป็นการคิดที่รู้เท่าทันความเป็นไปของปรากฏการณ์หรือสภาวะการณต่าง ๆ ที่ว่าเกิดขึ้นโดยเหตุปัจจัย เมื่อเกิดขึ้นได้ก็เปลี่ยนแปลงได้ ดับสูญได้ เป็นวิธีคิดที่สอดคล้องกับธรรมชาติ เมื่อบุคคลได้พบกับการเปลี่ยนแปลงทั้งความทุกข์และความสุขของชีวิตจะได้พิจารณาตามความเป็นจริงว่าสิ่งเหล่านั้นไม่เที่ยง (อนิจจัง) เป็นทุกข์ (ทุกขัง) และมีความแปรปรวน (อนัตตา) ตามหลักสามัญลักษณ์ นอกจากนี้หลักธรรมเรื่องสามัญลักษณ์นี้ยังสามารถเชื่อมโยงความเข้าใจไปสู่พุทธธรรมอื่น ๆ ได้อย่างลุ่มลึก หลักอนัตตาพร้อมทั้งหลักอนิจจัง และหลักทุกขตา เป็นเครื่องยืนยันความถูกต้องแท้จริงของหลักจริยธรรมอื่น ๆ โดยเฉพาะหลักกรรม และหลักการปฏิบัติเพื่อความหลุดพ้น เช่น เพราะสิ่งทั้งหลายไม่มีตัวตน ความเป็นไปได้ในรูปกระแสแห่งเหตุปัจจัย ที่สัมพันธ์สืบต่อเนื่องอาศัยกัน จึงเป็นไปได้ กรรมจึงมีได้ และเพราะสิ่งทั้งหลายไม่มีตัวตน ความหลุดพ้นจึงมีได้ (พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตโต) ๒๕๔๑)

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นวิธีคิดแบบสามัญลักษณ์นี้ ผู้วิจัยคาดว่าจะมีส่วนทำให้บทเรียนมีคุณค่าเป็นที่น่าสนใจเพิ่มขึ้น เพราะมีตัวอย่างสถานการณ์ต่าง ๆ ที่ใกล้ตัวมานำเสนอ ผู้เรียนจะได้ตระหนักและยึดมั่นในแนวคิดสามัญลักษณ์ไว้เตือนสติ สามารถเข้าใจสถานการณ์ต่าง ๆ ที่ผ่านเข้ามากระทบอารมณ์ความรู้สึก ช่วยให้ลดละความรู้สึกที่กดดันบีบคั้นลงและสามารถแก้ไขปัญหาไปในทางที่ถูกต้อง

วิธีการในการดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยเริ่มต้นจากการให้ผู้เรียนได้ศึกษาและทำความเข้าใจในเรื่องสามัญลักษณ์เป็นเบื้องต้น หลังจากนั้นจึงดำเนินการสอนหัวข้อธรรมะและสาระอื่น ๆ รวมทั้งจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทั้งในและนอกสถานที่ วิธีสอนส่วนใหญ่เป็นการนำเสนอตัวอย่าง แบบฝึกหัด และใบงานเพื่อฝึกการคิดวิเคราะห์ในเรื่องสามัญลักษณ์ตามแผนการสอนที่เน้นวิธีคิดแบบดังกล่าว เพื่อศึกษาว่าผู้เรียนมีแนวคิดเกี่ยวกับสามัญลักษณ์อย่างไร มีสัมฤทธิ์ผลและความพึงพอใจในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนดังกล่าวมากน้อยเพียงไร เพื่อนำผลการวิจัยมาปรับปรุงและพัฒนาวิธีการสอนตลอดจนกระบวนการเรียนรู้ตามแนวพุทธศาสตร์ให้มีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑. เพื่อศึกษาผลของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นวิธีคิดแบบสามัญลักษณ์ในโยนิโสมนสิการต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาธรรมวิทยา

๒. เพื่อสำรวจความพึงพอใจของผู้เรียนต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาธรรมวิทยาที่เน้นวิธีคิดแบบสามัญลักษณ์ในโยนิโสมนสิการ

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนวิชาธรรมวิทยา กลุ่มตัวอย่างคือนิสิตที่เรียนวิชาธรรมวิทยาในภาคต้น ปีการศึกษา ๒๕๔๕ จำนวน ๑๑๐ คน ซึ่งส่วนใหญ่เป็นนิสิตคณะครุศาสตร์

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนการสอนวิชาธรรมวิทยาที่เน้นวิธีคิดแบบสามัญลักษณ์ แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนจำนวน ๖๐ ข้อ แบบทดสอบแนวคิดเกี่ยวกับสามัญลักษณ์ก่อนเรียนและหลังเรียนจำนวน ๓๐ ข้อ และแบบสำรวจความพึงพอใจของผู้เรียนต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นวิธีคิดแบบสามัญลักษณ์ ซึ่งมีทั้งกิจกรรมในชั้นเรียน กิจกรรมศาสนพิธี (ทำบุญตักบาตร) ในบริเวณคณะครุศาสตร์ การทัศนศึกษาวัดในกรุงเทพมหานคร และการไปปฏิบัติธรรมพักค้างคืนนอกสถานที่

การเก็บรวบรวมข้อมูล ดำเนินการในภาคต้น ปีการศึกษา ๒๕๔๕ การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ t-test เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและแนวคิดเกี่ยวกับสามัญลักษณ์ของผู้เรียนจากแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน ใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ประเมินความคิดเห็นของผู้เรียนเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียน

สรุปผลการวิจัย

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและผลสัมฤทธิ์ทางด้านความรู้และแนวคิดสามัญลักษณ์ของผู้เรียนวิชาธรรมวิทยา โดยใช้กิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นวิธีคิดแบบสามัญลักษณ์ หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ผู้เรียนพึงพอใจต่อการจัด กิจกรรมการเรียนการสอน โดยเฉพาะการทัศนศึกษาวัดในกรุงเทพมหานคร และการไปปฏิบัติธรรมนอกสถานที่ ๒ วัน ๑ คืน พร้อมทั้งเสนอให้เพิ่มจำนวนหน่วยกิตและส่งเสริมให้นิสิตได้เรียนวิชานี้เพิ่มมากขึ้น

อภิปรายผลการวิจัย

๑. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นวิธีคิดแบบสามัญลักษณ์ มีส่วนสำคัญในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมแก่ผู้เรียน เพราะเป็นแนวคิดที่ส่งเสริมให้เกิดปัญญาที่จะมองโลกตามความเป็นจริง ไม่หวั่นไหวไปตามโลกธรรมที่แปรเปลี่ยนอยู่ตลอดเวลา และเป็นหลักธรรมที่สามารถเชื่อมโยงไปสู่ธรรมะอื่นอันได้แก่ การมีสติสัมปชัญญะ ความเชื่อมั่นในหลักกรรม ความเข้าใจในความเป็นเหตุ-ปัจจัยตามหลักธรรมปฏิจจสมุปบาท รวมทั้งการฝึกปฏิบัติตนตามหลักไตรสิกขา เพื่อพัฒนาศีลสมาธิ ปัญญา อีกด้วย การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนดังกล่าวนี้ ทำให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ในการเรียนสูงขึ้น เพราะการเรียนการสอนที่จัดขึ้นได้ฝึกให้ผู้เรียนได้คิดวิเคราะห์และทำแบบฝึกหัดที่เน้นวิธีคิดแบบสามัญลักษณ์เป็นหลัก และในการสอนหัวข้ออื่น ๆ ก็ได้เชื่อมโยงเข้าสู่สามัญลักษณ์ทั้งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรมใน

ลักษณะบูรณาการ ทำให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจบทเรียนชัดเจนลึกซึ้งยิ่งขึ้น

๒. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้โดยตรง เป็นสิ่งที่ควรสนับสนุน เพราะจากการสำรวจความพึงพอใจของนิสิตต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ผู้วิจัยนำมาใช้นั้น ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นว่าพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมาก โดยเฉพาะการศึกษานอกสถานที่ เพราะช่วยให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติโดยตรง นอกจากนี้ผู้วิจัยในฐานะอาจารย์ผู้สอน และผู้เรียนยังมีโอกาสได้สร้างความคุ้นเคยและเพิ่มความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันอีกด้วย ส่วนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นวิธีคิดแบบสามัญลักษณ์ คือแสดงให้เห็นถึงความไม่เที่ยง ความทุกข์ และความไม่มีตัวตน เป็นประเด็นสำคัญนั้น สามารถหาตัวอย่างได้ไม่ยาก โดยเลือกสิ่งที่อยู่ในกระแสความสนใจใกล้ตัวและทันเหตุการณ์ อาจนำมาจากข่าว ภาพข่าว เหตุการณ์จริงที่เกิดขึ้นกับบุคคล และสังคมแวดล้อมรวมทั้งตัวผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนสนใจ พึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ตนมีส่วนร่วมและเข้าถึงประโยชน์ได้อย่างแท้จริง

ข้อเสนอแนะ

๑. การใช้วิธีสอนในรายวิชาต่างๆ โดยเฉพาะวิชาที่เกี่ยวกับพระพุทธศาสนานั้น ควรเลือกนำพุทธวิธีสอนซึ่งปรากฏอยู่หลายวิธีมาใช้สอนโดยตรงหรือใช้ควบคู่กับการสอนตามปกติ เพราะเป็นวิธีสอนที่มีคุณค่ามาก เหมาะกับเนื้อหาด้านธรรมะและยังแสดงให้เห็นถึง

พระปรีชาญาณของพระพุทธองค์อีกด้วย ทั้งนี้ควรเลือกพุทธวิธีสอนให้เหมาะกับเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนการสอน สิ่งสำคัญอีกประการหนึ่งในการจัดการเรียนการสอนคือ ควรส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนให้มาก และควรให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงเพื่อให้เกิดการเรียนรู้โดยตรง การฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์จึงเป็นกิจกรรมที่สำคัญยิ่งในการพัฒนาปัญญาของผู้เรียน

๒. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นวิธีคิดแบบสามัญลักษณ์ในโยนิโสมนสิการนั้น เป็นวิธีคิดที่ไม่จำเป็นต้องใช้กับวิชาด้านพระพุทธศาสนาเท่านั้น แต่อาจนำไปสอดแทรกใช้กับการเรียนการสอนวิชาอื่นได้ด้วย เพราะเป็นแนวคิดที่จะช่วยให้ผู้เรียนได้เข้าใจความจริงของโลกและชีวิตได้ดีขึ้น สามารถนำชีวิตให้ดำเนินไปในทางที่ถูกต้อง อย่างไรก็ตามยังมีพุทธวิธีสอนที่มีคุณค่าอีกหลายวิธี จึงควรนำพุทธวิธีสอนแบบอื่น ๆ มาทดลองใช้เพื่อพัฒนารูปแบบและวิธีสอนให้เกิดประโยชน์และเหมาะสมกับสังคมไทยเพิ่มมากขึ้น

บรรณานุกรม

ก่องแก้ว เจริญอักษร. “รูปแบบการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมการคิด : วิชาธรรมวิทยา” รายงานการวิจัย คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๒.

ทศนา แชมมณี, ชนาธิป พรกุล. กระบวนการเรียนรู้ : หัวใจของการปฏิรูปการศึกษาวารสารครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ปีที่ ๓๐ ฉบับที่ ๑ กรกฎาคม-ตุลาคม ๒๕๔๔.

พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตโต). **พจนานุกรมพุทธศาสตร์**. บริษัทสื่อตะวันออก จำกัด พิมพ์ครั้งที่ ๑๐. พ.ศ. ๒๕๔๕, หน้า ๙๖.

พระธรรมปิฎก. (ป.อ.ปยุตโต) **พุทธธรรม**. ธรรมสภาจัดพิมพ์ ๒๕๔๒. ๖๗๖-๗๐๘.

พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตโต). **พุทธวิธีในการสอน**. มูลนิธิพุทธธรรม พิมพ์ครั้งที่ ๕ พ.ศ. ๒๕๔๑.

พระธรรมปิฎก (ปยุทธ์ ปยุตโต). **ไตรลักษณ์**. ธรรมสภาจัดพิมพ์เป็นครั้งที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๔๑.

พระราชวรมุนี (ป.อ.ปยุตโต). **ความคิด : แหล่งสำคัญของการศึกษาศาสตร์ตามแนวพุทธศาสตร์**, สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. กระทรวงศึกษาธิการ, ๒๕๒๖.

พระราชวรมุนี (ประยูร ธมมจิตโต). **กระบวนการเรียนรู้ในพระพุทธศาสนา**. กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, พ.ศ. ๒๕๔๓.

สุมน อมรวิวัฒน์. **การสอนโดยสร้างศรัทธาและโยนิโสมนสิการ**. โรงพิมพ์ศิรินสาร, ๒๕๒๘.

อรรถพล อนันตวรสกุล. “สภาพและปัญหาการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา” วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชามัธยมศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๓๙.

เอกสารสัมมนา. **ศึกษาศาสตร์ตามแนวพุทธศาสตร์**. สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ, ไม่ระบุปี พ.ศ.

ได้ลาม เลื่อมลาม ไต้ยศ เลื่อมยศ นินทา สรรเสริญ ทุกข์และสุขเหล่านี้เป็น
ธรรมดาในหมู่มนุษย์ เป็นของไม่เที่ยง ไม่ยั่งยืน มีความแปรปรวนไปได้เป็นธรรมดา
สิ่งน่าปรารถนาก็ย้ายจิตใจของท่านไม่ได้ ถึงสิ่งไม่น่าปรารถนา ก็ไม่ทำให้ท่าน
คับแค้น ความยินดีก็ตาม ความยินร้ายก็ตาม ท่านกำจัดได้หมดหายลับ ไม่มีเหลือ
ท่านทราบสภาวะที่ไร้โรค มีสัมมาปัญญา เป็นผู้ลุถึงฝากฝั่งภพ

พุทธพจน์

ผู้เขียน

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อมรา รอดดารา อาจารย์ประจำภาควิชาสารัตถศึกษา คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย